

היות ואין אדם יודע עת פקידתו, דבר שהוא נעלם מכל אדם, ומכיון שהגעתי בעזרתו יתברך ויתעלה ליותר מגבורות - ראשית כל עלי להודות להלל ולקלם את השי"ת שהאריך בטובו ובחסדו ימי ושנותי, ועל כל החסד שעשה עמדי בחיים ובבריאות, ביחוד אחרי האירוע בשנת תשס"א בערב חג השבועות, שהציל אותי ויכלתי להמשיך בחיים. ומאידך זכיתי להקמת כל הכבודה הזאת עם בנים ובנות, נכדים ובני נכדים, העומדת על שלושת העמודים תורה עבודה וחסד ומידות טובות ושם טוב העולה על גבוליהם - ואשר הוא עתיד לעשות ועם כל בני ביתי עם שנים טובות, עם דעה צלולה וישוב הדעת שאוכל לשוב בתשובה שלימה אמיתית ורצויה על עוונותי הרבים, עם יכולת ללמוד את התורה הק' שבכתב ובע"פ ולהתפלל כראוי בעז"ה.

שנות נעורי לא כל כך טובים, רבות צררוני, העניות והדחקות אז ללא תיאור ממש עד פת לחם, והרי זה מעבירה על הדעת, האוירה בירושלים היתה מלאה חתחתום ובלבולים, המצב המדיני היא מלא פחדים ללא נשוא בגלל סכסוכים, הבריטים המושלים עם הציונים המתרברבים להשתלט על הישוב, בעיקר סבלנו בשנותיו האחרונות של המנדט האנגלי. החינוך בחדרים לא היה משופר, לא הוחדר בתלמידים רגשי נועם אהבת התורה ומושגים רוחניים נעלים, ולא שמענו דברי מוסר חודרים הנכנסים אל הלב שלא היה שליט על המח, ושנות זהב של נעורים נשפכו על הארץ, ממש שפיכת דם הנפש. כמחצית מן התלמידים בחדרים יצאו בורים ואפילו חלק יצאו לתרבות רעה באין מקל נועם להכות על קדקדם. ממש בנס יצאתי מה שיצאתי ואיך שיצאתי. חסדים היו משגיחים להכניס מתיקות התורה עם דברי מוסר וחסידות. האידנא אפשר לומר אכשרי דרי לגבי החינוך עם בעלי השפעה רוחנית אדירה עם ספרות מלאה וגדושה התלהבות דקדושה וחדות מצוה, אשרי הדור שהוא מלא תלמידי חכמים מחברי ספרים יראי שמים בעלי צורה ודעת זכה והשקפה בהירה, בלי ספק יחישו פעמי גאולתנו, הלוואי שנוזכה לכך במהרה דידן.

ובכן מן הראוי לכתוב צוואה לצאצאי היקרים והחביבים שיחיו. מצדי אני רואה מדי יום סיעתא דשמיא אשר למרות חולשתי הגופנית בעיקר ברגליים, אני יכול להמשיך בעז"ה להיות אמשימיים ומעריבים בבתי מדרשות לתפילה ולימוד ומשתתף בכתיבת מאמרים מוסריים בשטרל ועל פרשיות השבוע מלבד מהספרים, אבל העת מתקדמת ומרוצת השנים לא מתעכבת אף לרגע, ויש להתכונן לדרך האחרונה, הלוואי רבוש"ץ תן לי כח ומח להתחזק בלימוד התורה ובתפילה כיאות. פלצות תאחזני באיזה צידה לדרך אני צועד, סמר מפחדך בשרי כאשר אני מתבונן על המסען שאני גורר אתי, אוי מיום הדין אוי מיום התוכחה.

לפיכך אני מצוה באופן נמרץ ביותר שלא יספידוני לא מוקדם ולא מאוחר, אלא יעשו שום מודעה או מאמר בשום עתון או שבועון או חוברת, אני מבקש זאת בכל לשון של בקשה, לצלצל ל"המודיע", העדה, שטרל וכדו' לא להזכירני בכלל. מספיק להכריז בלי שום תואר מלבד "ר"ר... עורך השטרל". ונימוקי אתי כי אי אפשר להספיד או לכתוב מודעה או מאמר בלי שבחים ותוארים, שכל אלה ליתנייהו בי, כי לא זכיתי לדאבוני לכתרה של תורה ולא לנזר הענווה והיראה, ואיני חסר ראוי לשום שבח, ואיני רוצה להיות גרמא לשקרא. אני מצהיר בזה ברורות שכל

שבח שייכתב עלי או שייאמר עלי, הן פטומי מילי בעלמא שאין להם שחר. ידיעה ב"ווערטלאך ומעשה לאך" אינם עושים את האיש למשהו מיוחד. לכן אני שוב מבקש מצאצאי היקרים: תחוסו על נפשי העלובה ולא תגרמו לי צער ועגמת נפש. ידועה העובדא עם רבי הלל פאריטשער זצ"ל שנתן תיאורים על מצבתו של אחד, וזה בא אח"כ להודות לו. כי אני מלא פחד פחדים בעלותי על לבי עומק הדין וחשבון בעלמא דקשוט על העשוי ועל הלא-עשוי, כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד, יש בספרים אוי לו למי שאנשים טועים בו, כי תלו בי הפרזות ריקות שדופות קדים, אולי בגלל חשבון. מכיון שאני מזרעא דאבא קא אתינא, מסתמא גם אני צועד מקצת אחריו, ולא היא, כי אאמו"ר היה חסיד מתחמד עם קונו על כל תג ותג של הלכה ומנהג במסירות נפש עד זקנה ושיבה, שקידתו העצומה ותפילותיו בהשתפכות הנפש, אנא לגבי אבא כחלא לגבי חמרא ועוד פחות מזה, ממש בול עץ יבש הבל הבלים אין בו ממש. מעט הכתאבה שהיתה לי הרי זה דררא דממונא. חבל שלא נשארתי באהלה של תורה ויושב בישיבה, ומכאן התנגדותי הנמרצת למודעות ומאמרים, אולי אין זה יקרא דחיי אבל זה יקרא דשכבי. אגב בכל זאת אולי יש לי קצת ממשוהו לזכותי ששימחתי אנשים באימרות נאות מתוך ספרים ומה ששמעתי, ויתכן שזה השפיע במקצת לשיפור רוחני אצל מישהם, אם כי היו לי פניות של גאווה ונהניתי מזה. ראיתי בטם הריזשינער זיע"א שהמתאפק מלומר "ווערטל" מתאים על המקום - נחשב כמו תענית.

בימים האחרונים או בשעות האחרונות, תואיל בטובכם להגיד את י"ג "אני מאמין" בקול רם ותצעקו עלי שאחזור אחר הדברים הקדושים ולא איגרר אחרי הבעל דבר הבא דווקא בעידן דריתחא, ואל"כ להטבילני ולהובילני ל"הר המיר" בקברי שבמקנת הספי. ~~כמו כן~~ אבקש מצאצאי היקרים והחביבים כמו שכבדוני בחיי יכבדוני אח"כ, וכל השנה הראשונה מדי יום ביומו ילמדו בני ונכדיי לפחות משנה אחד עם הברטנורא או פירוש אחר לעי"נ. ובמוצ"ק לעשות סעדת מלוח מלכה (בתורנות או באופן אחר) עם לימוד משניות מתאימות, אולי זה ימתיק לי את הדין. ובכל יארצייט תתנהגו כמוני על הורי נ"ע, ותסלחו על אורך לימוד משניות ט' פרקים תתאזרו במידת הסבלנות, כל לימוד קצת תיקון, כולי האי ואולי. התפילות בפני התעלה כנהוג, אבל כל ויותר לזולת הוא חשוב יותר מעצם התפילה בפני התעלה. כן אבקש מכל צאצאי ללמוד בקיץ את פרקי אבות עם הביאור שלי בס"ד. ובשבתא ובחגים להזכיר כמה מלים מילקוט מאמרים ומהשטראל שיש בו אלפי מאמרים ודברים קצרים ועל פרשת השבוע.

נוסח המצבה ללא כל שנוי

פ"נ	
ר'..... ז"ל	
בהרה"צ רבי משה אהרן הלוי זצ"ל	
מגזע בל "באר מים חיים" זיע"א	
היה עורך שבועון חרדי באידיש מאנת תש"י עד...	
ערך התהלים המבואר, על יסוד פירש"י. גם הגדט"פ	
בשם "באר היטב", גם מסכת אבות זמ וזמנא (פרדס	
אבות). "נשים צדקניות בתקופת התנ"ר	

*

טוב לגבר כי ישא עול בנעוריו

בעניני מספים, לכאורה על מה יש כאן לכתוב, מהיכי תיתי. בכ"ז אני מציע את ר' צבי נ"י, ר' מרדכי נ"י, את ר' יוסף נ"י להחליט ולהכריע אם תהא איזה אפשרות לאיזה שהוא סכום לפי דיני ירושה. ברם אני נותן כבר היום בזה מתנה גמורה של 20% מאיזה מקור שלי אל בנותי היקרות שזכיו שיעורו לי בהרבה בשנים האחרונות, וזה כמובן בהתאם להלכה. אם אפשרי ואחד מהצאצאים ירצה לההדיר את "ילקוט המאמרים", יש להוסיף עוד מאמרים רבים מהשטראל משנת תש"מ, לפחות מחצית המאמרים הנבחרים ראויים לשמש ספר בפני עצמו או אביחד עם הילקוט, טוב שאחד יבקר מה עדיף, רצוי רק אלה שיכולים להשפיע התחזקות בתורה ומעשים ומידות, וזה יהיה זכוי הרבים וגם אולי לזכותי. במידה שיהיו רווחים - כמו הנ"ל בירושלם. על המדף העליון ליד הטלפון יש הרבה חומר באידיש שיש לתרגמו. גם ה"פארשידנס" חומר טוב לבתי חינוך לבנות. גם חומר כת"י של הסידור המבואר (לשבת ויו"ט וכו'), וזה אפשר למסור אפילו ימישהו בלי כל תשלום. מספיק לי שיצא לזכותי. רק שהמו"ל יתן 20% ליד עזרה מן המהדורה הראשונה בלבד ולמשפחתו כמה ספרים.

אם היא תישאר עוד כאן, נא לשמור על בריאותה וכבודה, להרגיע אותה, כי דמעות מזיקות לעינים, ואתם כולכם תזכו לחיים טובים וארוכים עד ביאת גוא"צ אמן

*

ואתם בני ובנותי, נכדי ונכדותי וכל הדורות הבאים לאורך ימים ושנים טובות. עליכם לזכור ולדעת ולהתבונן שאתם מוכרחים להמשיך את שלשלת הדורות התורה והמצוות/ כפי מסורת משפחתנו, ולא יעבור אף יום אחד בלי תורה. מי שלא זכה להימצא באהלה של תורה בד' אמות של הלכה - לפחות ישתלב באחד או שנים משיעורי התורה הרבים בירושלים ובכל מקום שהוא, ומאד כדאי ללמוד כל יום ב"חוק לישראל" הכולל מקרא תרגום ורש"י, משנה גמרא זהר הלכה ומוסר, ממש דבש להמתיק את הנפש העלובה להשקיע רעבונה. הספר מסילת ישרים יהא חברכם הטוב, ח/יזה ספר מוסרי טוב שתלמדו מדי יום כי מצודה היצר פרוסה ורק תורה ושוב תורה היא המחסה היחיד בעולם, וזה יהיה טוב למענכם ואולי גם לי. כאשר אתם נפגשים בשמחה למשל נא לגבר איזה "ווארט" נאה שכתבתי או שאמרתי ושפתותיו דובבות. היזהרו להמשיך מנהגי משפחתנו בחינוך הבנים והבנות בלבוש ובצניעות שזה תכשיטה בנצחי של האשה. אני מצדי לא חשבתי על כך, אלא מכיון שכך נעשה וקברי ליד קברו של מורנו רבי

אשר הצדיק זיע"א שזכיתי להיות חקוק בלבו, והוא חקוק בלבי עשרות שנים, ומכיון שהרבה אנשים באים על ציונו בעיקר ביארציט שלו, אנא תזכירוני אף אז, ותבקשו כמה חברים לומר על קברי קאפיטל תהלים וקדיש, ואולי אפילו משנה אחת, זה גם נקרא חסד של אמת.

*

האדם בשנות נעוריו אינו חושב כלל שפעם יזקין וילך שחיה ראש ויזדקק לעזרת זולתו, הטרדות והמעשים אינם נותנים אף רגע לחשוב על קץ הימים. לכן טוב לגבר שיכנס לעול התורה בעודו בנות הנעורים, וכאשר יזקין יקצור את הפירות שנטע קודם. אז יראה כמה טוב שעשה שהתגבר על יצרו, התגבר על פתויו-תעתויו היצר, וממילא יכול להמשיך גם בזקנתו למרות הקשיים החמריים והגופניים המתעוררים אצל כל אדם. כמו ששמעתי אומרים בסליחות וימים נוראים ומבקשים מהש"ת "ככלות כוחנו אל תעזבנו" ומה משיבים לו ממרומים? כאשר היית בעלומיך אני בקשתי ממך "אל תעזבני" ותחיה לפי התורה - אבל אתה השתעשעת בהבלי עוה"ז, ורק עכשיו שאתה מרגיש שהכחות נחלשים ומרבית שנותיך כבר מאחוריך, אתה מבקש "אל תעזבני", והיכן היית קודם? רצת כצבי על הררי העולס החמרי, חשבת שאתה גבור, נחמד, בעל מרץ, חברה'מאן, תאכל מה שהכנת לך. אלא שהקב"ה בעל רחמים לאין ערוך מוסיף לרחם עליך, אבל תזוז קצת לפחות עכשיו, גיב זיך א ראהר, וועל איך דיר יעצט אויך העלפן! תעשה תשובה מעומק הלב ולא אעזבך גם עתה.

מה שאתם חוטפים בשנות הנעורים והעמידה זה הרכוש הנצחי שלכם, דמי חסכון שתהנו מהם מלא חפניים, ולא תהיו ח"ו מזקני עם הארץ שדעתן מיטרפת וחיהם מר ממרור, הם מסתובבים ומתרוצצים כל היום בלי תכלית, לועסים ושותים ומפצחים, קוראים כל העתונות המלוכלכים כל מיני חדשות נובלות ונכפשות, מריחי טבק ומתנודדים על כסא נוח בגזוזטרה ומסתכלים על עורבים שורקים, על עוברי דרך ואוטובוסים, מתנמנמים וקמים בפה פעור. זהו סיכומו של כל היום ושל המחר כמו תרנגולים בלול המחפשים להשקיט רעבונם ותיאבונם...

התלמיד חכם הזוכר את קונו שוקד על דלתי התורה, מרגיש גן עדן עלי אדמות. חבל על כל רגע שהולכת לאיבוד, אבידה שאינה חוזרת. חזקו ואמצו במעוז התורה והאמונה והבטחון היראה והתפילה לחי עולמים וטוב לכם כל הימים.

מנאי אביכם ידידכם עוז בדעה צלולה
ג' במדבר ל"ז למסמונים כ"ב אייר ס"ה

אוריאל סגל

(1) המקפיד לתת לר"י גוטשטיין הי"ו
 (2) הש"ס לתרום לאיזה ישיבה או ביהכ"ל: שזה חסר להם, עם לכתוב על כל גמרא לעי"נ.

(3) המקרר, לפרסם בעתון, איזה ישיבה שזפנה אליכם יקבלו מקרר משומש במצב טוב.

(4) שוטשטיין וחברותא על הש"ס, למסור למי שמוכן לומר לפני הלימוד או העיון לעי"נ, ואם שנים ירצו לעשות הגולה.

(5) החוקים, למי שיקבל עליו ללמוד את ה"חק" מדי יום, ואם אין מישהו לתת לביכ"נ

(6) הספה הישנה למסור לעני

(7) לוטה בזה "צעטל" מר' משה גראס הי"ו על פקדון שלי בסך - 1000. (דולר) אם חסר על סידורים שונים בלוויה, והעודף אם ישאר למסור לועד הצדקה הי"ו.

(8) הספרים יתחלקו בין המשפחה, ואם שנים שלשה ירצו, ללכת לפי הגרלה, והעודף למסור לאיזה ביכ"נ/נ"ל לגניזה

(9) חומש מלבי"ם ותנ"ך, לר' צבי הי"ו גם הקרנקודנצ'א. החומשים רב פנינים למי שחסר לו או לביכ"נ

(10) הפקס לר' יוסף הי"ו

(11) הספה החדשה למי שחסר.
 *
 לידעתכם: רכישת הקבר
 בהר תמיר של הכולל, היתה
 בעזרתו הטכנית והכספית של
 ר' ישראל מאיר הי"ו.

הפקס לר' יוסף הי"ו

הספה החדשה למי שחסר.

*

ושוב אני מזכיר, מבקש ומפאיר בכל לשון של בקשה לשמור על הגחלת ומסורת

משפחתנו בצניעות בלבוש והשגחה יתירה על הקטנים. כדאי שהחורים (נכדים ונינים)

יבטל מזמנם וישימו לבם על הילדים בחדרים מי החבר שלהם. אחד מהתנאים אומר

באבות כי חבר טוב הוא "דרך טוב שידבק בה האדם". אני כתוב להם זאת מתוך התבוננו

מעמיקה שזכר בחקופתנו הטוערת הכי טוב לחינוך. כי חבר רע אפילו במקצת זה

ממש אסון רוחני, היזהרו והישמרו! כדאי לעזוב דירה כדי להינתק מחבר רע ר"ל.

החברותא הטובה או הרעה הם הם הבונים את עתיד הילדים והילדות. יש בזכרוננו

הרבה תמונות שראיתי בשטח זה, יש שיצאו ממש לתרבות רעה, ויש שחיצוניותם יפא

ורקוב מבפנים ר"ל. מתוך עשרות שנים אני מעיד על החשיבות החיונית לשלם במיטב

למלמד פרטי עבור הנער בגיל 10, 11, 12, 13, 14. הגיל ההורס את העתיד. יש להכניס

בהם קנאת סופרים תרבה חכמה ולבחון אותם מדי שבת בשבתו ולהחזיר במוחם חדות

לימוד התורה ע"י סיפורי צדיקים מימי נעוריהם, מתן פרסים ונסיעות לציונים

והעיקר לבקש בדמעות שליש על הצלחת הילדים, אם לא מועיל שלימות $\frac{1}{2}$ יועיל

למחצה לשליש ולרביע בלימוד במידות בתפילה ובחשקה. כי זה כל האדם ותכליתו

עלי אדמות. להשגיח בשבע עינים לא להתערב בכל ש"ל פוליטיקה ומחלוקת וריב-

חוגים. הכי טוב כמ"ש דוד המלך, "חבר אני לכל אשר יראוך" עם דרך ארץ בפני ת"ח

ירא שמים. למנוע עד כמה שאפשר לנסיעות וטיולים בחגים, כי זה מחליש את הלימודים

בחורף או בסיף. חז"ל אומרים כי החגים באים ללימוד התורה.

מרוב אהבתי אתכם צאצאי היקרים והחביבים, הבחורים והאברכים שזכרו תמיד את

הפסוק על לבבכם "טוב לגבר כי ישא עול הנעוריו" הנזכר בקינת איכה, מדוע זה

נמצא דווקא בקינות? כי מי שאין לו דעת לנצל את הנעורים להתעלות רוחנית, זה

ממש כחורבן בית המדש. לפעמים זה ממש מעוות לא יוכל לתקון, הבלי שעשועים

ושיחות בטלות הורסים את כל החיים, וזה מתחיל מימי הנעורים. שעה אחת לימוד

התורה בנעורים, כמו 10 שעות בימי הבגרות, וכפול ומשולש בימי הזקנה. תעשו

בעצמכם החללית הנוקב וההצלחה תאיר את פניכם וה' יעזור לכם - אמן ואמן.

זכרו גם כן שאנו מגזע האון הצדיק בעל "באר מים חיים", נמרו על רציפות

לא לזוז ולא להתבטל מהמלעיגים והמפריעים השונים ותא לכם סיעתא דשמיא!

הפסוק לר' יוסף הי"ו
 הספה החדשה למי שחסר.
 לידעתכם: רכישת הקבר
 בהר תמיר של הכולל, היתה
 בעזרתו הטכנית והכספית של
 ר' ישראל מאיר הי"ו.

הפסוק לר' יוסף הי"ו